

MAKÓI

NÉPÚJSÁG

A DEMOKRATIKUS NEMZETI BIZOTTSÁG LAPJA

Országépítő
ifjúság

Valamikor, nem is olyan régen a szólás és sajtószabadság megcsúfolására megteremtettek a cenzúrát. Kötelessége volt elfojtani minden, önmagunkat megtisztító bírálatot, egyoldalú beállítottsággal elködösíteni az igazságot és tisztánlátást. Elérte a célját, mert a gondolkodó emberből közömbös, eltáplált lelkeket nevelt vagy szélsőséges konjunktura lovagokat, akiknek egy szikrányi becsületük, lelkiismeretük sem maradt.

Ebben a mesterségesen erkölcs-telenített levegőben kell újat: jobbat, igazabbat teremtenünk. Hisszük rendületlenül, hogy sikerül. Visszanyertük újra a bírálat szabad jogát, ajándékba kaptuk ismét a szólás tisztességét. És élni akarunk vele. Ennek a fiatal, a járást most próbálgató magyar demokráciának akarunk munkásai lenni s lefaragni róla minden rút kinövészt, hogy tökéletes, valamennyiünk életét megváltó valóság legyen.

Ez a meggyőződés késztet bennünket arra, hogy szavá tegyük ifjúságunk problémáját. Új generációt akarunk. Országépítőt, új társadalomformálót, gerinces, becsületes magyar demokratikus ifjúságot. Mi „öregek” már elmúltunk vagyunk. Az úttörők munkája jutott osztályrészül nekünk és — bevalljuk — megőrül majd bennünk az áldozat és a harc. Kinek adjuk át a munka fegyverét? Csak ennek a most feltörő ifjúságnak, amely nincs belevé a múlt kötöttségének ezernyi szellemi pókhálójával, hanem tiszta és érintetlen agya maradéktalanul szívhatja magába az új, igaz világ tanítását.

De ehhez ifjúságunk felelősség és hivatás tudatára van szükség. Meg kell érteniük, hogy az egész nemzet rájuk vár, tőlük reméli elvesztett becsületének helyreállítását és régóta vágyott emberi életének megteremtését. A mai „öregek” a romokat takarítják el, amit a becsületesség és lelkiismeretlenség omlasztott reánk. Megindítja az új életet, de nem lesz már ideje a beteljesülést elérni. Ifjúságunk vajjon megérti-e az áldozat nagyságát ebben a váltott munkában? Megérti-e, hogy küzdelmet vállalni a célbaérés öröme nélkül milyen embertelen áldozatot jelent? Ha megérti, válassza csak egy lehet: az öntudatos, becsületes felkészülés a munka — az úttörők munkájának — folytatására.

Ez a felkészülés azonban nem a szavak és frázisok vagy elmúlt percek szalmalángjának lelkes-

Sztálin marsall távirata
Truman elnökhöz

Fontos lépés a lengyel probléma megoldására

(Moszkva. Tass.) Sztálin a következő táviratot küldte Truman elnöknek:

— A támadók ellen viselt közös háborúban az egymásnak nyújtandó segítségéről kötött szovjet-amerikai egyezmény harmadik évfordulója alkalmából kérem Önt és az amerikai Egyesült Államok kormányát, fogadják a szovjet kormány és saját magam köszönetét. Ez az egyezmény, amelynek alapján az amerikai Egyesült Államok a háború alatt fegyvereket, hadianyagot és élelmiszert küldtek a kölcsönbérleti szerződés értelmében a Szovjetuniónak, fontos szerepet játszott és nagymértékben elősegítette a közös ellenség, a Hitler-Németország ellen viselt háború győzelmes befejezését. Szilárd meggyőződésem, hogy a Szovjetunió és az amerikai Egyesült Államok között a közös győzelemben megerősödött baráti kapcsolatok a jövőben még tovább fejleszthetik népeinek javára és valamennyi békeszerető nép közti tartós együttműködés érdekében. (MTI)

Molotov

táviratot intézett Stettinius amerikai külügyminiszterhez a bér és kölcsönösszerződés aláírásának harmadik évfordulója alkalmából. Ebben a Szovjetunió köszönetét fejezi ki azért a sok fegyver, hadianyag és élelmiszer és más szállításokért, amelyet a három év alatt a vörös hadsereg az Egyesült Államoktól kapott. Ezek a szállítások — mondja a távirat jelentése — hozzájárultak a háború győzelmes befejezéséhez és

dése, hanem a tettekre átváltott előkészület. Ez az előkészítő iskola több egyszerű egyetemesnél, több néhány jelmondatnál, több vigalomnál és szórakozásnál. Több, mert munka, áldozat és harc!

Ne értsen félre az ifjúság, nem csak neki szól e néhány sor, hanem azoknak is, akik nem álltak közéjük. „Öregeknek”, akik megnyithatták volna szemüket, akik megfoghatták volna kezeiket és elvezethették volna az Útra: megújuló szabad életünk útjára. Szól a kishitűeknek, akik gyáva, meghunyászkodó közömbösségükben lebecsülték az ifjúság erejét és ígéretét s nem tettek mást

a Hitler-Németország bukásához (MTI)

A lengyel probléma

megoldásában fontos lépés történt. A bizottság, amelyet a krimi konferencián alakítottak, — a Reuter jelentése szerint — amely Molotov külügyi népbiztos, valamint a brit és amerikai, továbbá a moszkvai nagykövethől áll, meghívott több Lengyelországon belüli és kívüli élő lengyel politikust előzetes megbeszélésre Moszkvába. A tárgyalásokon részt fog venni a külföldön élő három lengyel képviselő, köztük a volt lengyel miniszterelnök, Mikolajczyk, a lengyel parasztpárt vezére, Witos, néhány lengyel szakszervezeti vezér, továbbá a varsói provizórikus kormány négy tagja, köztük Morawszky. A legtöbb meghívott lengyel politikus már úton van Moszkva felé és a tárgyalások valószínűleg már június 15-én meg is kezdődnek. (MTI)

Sanfranciskóban

tegnap Nemzetközi Bizottság alakítását határozták el, mely a világ gazdaságpolitikai és szociális ügyeivel fog foglalkozni. A Nemzetközi Bizottság legfőbb feladatai lesznek: a háború gazdasági okainak felkutatása, a munkanélküliség elkerülése, az általános életviszonyok javítása és végül azoknak az országoknak megsegítése, amelyek szociális téren támogatást kérnek. (MTI)

Lavalt

ma adták át a francia-spanyol határon a francia hatóságoknak — a Tass iroda jelentése szerint. — Lavalt szigorú őrzet alatt Bordeauxba vitték. (MTI)

Rendezték a munkavállalók
elbocsátásának kérdését

Budapest. MTI jelenti: Sok iparvállalat az utóbbi időben csökkentette munkásainak és tisztviselőinek létszámát. Az iparügyi miniszter szabályozni kívánja ezeknek a munkavállalóknak szociális helyzetét oly súlyosan érintő kérdést és rendeletet készített elő, amely szerint a munkaadó az iparügyi miniszter engedélye nélkül nem bocsáthat el több alkalmazottat teljes létszámának 10 százalékánál. Az iparügyi miniszter egyébként ebben a kérdésben a napokban az érdekeltek bevonásával értekezletet tartott és megkezdte az üzemi bizottságoknak és a szakszervezeti munkaközvetítő irodáknak is.

Dickens-estek
a Szovjetunióban

(Moszkva.) A Tass-Iroda jelenti: Dickens halálának 75 éves évfordulója alkalmából a Szovjetunió több városában irodalmi esteket rendeztek. A nagy író műveiből kiállítás is rendeztek.

Magyar-román egyetem
Kolozsváron

Moszkva. A Tass-Iroda jelenti: A moszkvai rádió idézi az Univerzál jelentését, mely szerint Gróza miniszterelnök bejelentette, hogy a kolozsvári román egyetemet rövidesen magyar-román egyetemmé alakítják át. (MTI)

Kivonultak a franciák
Szíriából

(Moszkva.) A Tass-Iroda jelenti: A francia csapatok kivonulása Szíriából befejeződött. Damaszkusz, Homs és Hama városok kiürítése után most a franciák Aleppóból is kivonultak. Brit csapatok bevonultak a sivatagon kívül Pallmyrah városba, Damaszkusztól északkeletre. (MTI)

Életfogytiglani
kényszermunkára ítélték
egy nyilast

(Budapest.) MTI jelenti: Bittner Ferenc vas- és fémesszer-gályos ellen háborús és népel-lenés bűntett, valamint lopás bűntette címén emelt vádat a népügyészség. A népbíróság kedden délelőtt tárgyalta ügyét. Bittner a nyilaskeresztes pártban kerületi szervező, oktató és jogi előadó volt. Több ízben résztvevő emberek kínzásában és egyike volt azoknak, akik a lakihegyi rádióállomást fegyveresen őrizték. Lopást azzal követett el, hogy eltulajdonított zsidó ingóságokat. A bíróság bűnösnek mondotta ki és összébüntetését életfogytiglani kényszermunkában szabta ki.

Szombaton este 7 órakor

a Munkás Otthonban

a Kommunista Párt taggyűlést tart.

A tárgy fontosságára való tekintettel minden tag pontosan jelenjen meg és tagsági könyvét hozza magával.

HIREK

— MI VAN MA? 1945 június 14. csütörtök. Róm. kat.: Nagy Vazul. Prot.: Vazul. Napkelte 5 óra 2 p., nyugta 20 óra 58 p. Holdkelte 9 óra 00 p., nyugta 24 óra 19 p.

— **Felhívás.** A makói rendőrkapitányság politikai osztálya felhív mindenkit, aki dr. Olajos Dezső volt pénzügyi tanácsos és dr. Borza János Dezső makói ügyvéd hivatali működéséről és politikai, valamint a zsidósággal való bánásmódjáról tud, a makói rendőrség politikai osztály vezetőjéhez II em. 34. sz. szobában tegyen jelentést.

— **Jelvényviselés Pozsonyban.** A Tass-iroda közli: A prágai rádió jelenti: A pozsonyi hatóságok egy rendeletet készítettek elő, amely szerint minden még Pozsonyban élő német, vagy magyar köteles külön jelvényt a ruházatán viselni. (MTI)

— **El kell fogadni a rubeleket.** Az utóbbi időben mindinkább tapasztalható az a káros jelenség, mely szerint a rubel bankjegyeket a közönség idegenkedik elfogadni. Illetékes helyen ma megnyugtatóul közölték, hogy a rubel bankjegyek beváltása a fegyverszüneti szerződés értelmében a magyar állam kötelessége és e kötelességének eleget is fog tenni. A szükséges lépéseket már folyamatban is tették, hogy a magyar állam kötelességét mielőbb teljesítse. Megnyugtatóul szolgál tehát mindenkinek a közlemény és felhívunk mindenkit, hogy a korábbi törvényes intézkedéseknek megfelelően a rubelt fizetési eszközként fogadja el.

— **Befőzés a Tisztviselőtelepen.** Kamenik Józsefné tisztviselőlelpi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopott 120 kiló búzárt lakásából. A tettes az utcára nyíló ablakot befeszítette s azon bemászva hatolt be a helyiségbe. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a betörő kézrekerítésére.

— **Makói Népbank pénzügyi átalakítását vállal Budapestre és minden jelentősebb városba.**

— **Műsoros este rendez táncal egybekötve a Köztisztviselők-Közalmaimozottak Szakszervezete június 17-én, vasárnap este a Hagymaházban.** (Műsor plakát szerint). Mindenkit szeretettel vár a Rendezőség.

— **A Petőfi Dalkör június 14-én, pénteken este 8 órától összejövetelt tart.** Tekintettel a szombat esti szereplésre, mindenki feltétlenül jelenjen meg. Vezetőség.

MAKÓI NÉPBANK úgy a régi, mint az újonnan elhelyezett betéteket minden felmondás nélkül azonnal kifizeti.

— **Késelés a Kiszombori Kaszinóban.** Fekete Anna Szegfű utcai lakos panaszkolta, hogy június 10-én délután 5 és 6 óra között Kiszomboron volt. Ott a Kaszinó egyik szobájában vadházastársának, Verebes Dezsőnek különválasztott feleségét, Jankó Amáliát erőszakkal a helyiségbe, őt észrevétlenül meglátáda és egy késsel a bal szeme alatt az arcába szúrt. Közben megfenyegette, hogy agyon is üti. Jankó Amália ellen a büntető eljárás megindult.

A Szovjetunió autópárá

Beszélgetés Csudakov szovjet akadémikussal

Jevgén Csudakov a Szovjet Tudományos Akadémia Gépészeti Intézetének vezetője. Egyben helyettese Komarovnak, a Szovjet Tudományos Akadémia elnökének, a termelői tudományos kutatást irányító tanács vezetésében. Tevékeny szervezője bonyolult expedícióknak, melyek a nagy szovjet ország távoli vidékein a fém, a szén, az olaj új forrásait kutatják.

Mint gépész és gépkonstruktor kiemelkedő munkát végzett az automobilgyártás terén. Kutatási eredményeinek nem kis része van a szovjet autópárá fellendülésében. Intézetében tudományos munkások egész csoportja készült az automobilgyártás és az autóforgalom speciális feladataira.

A szovjet tudománynak e hivatott képviselőjével volt alkalmunk beszélgetést folytatni. Csudakov a következőket mondotta:

— Munkatársaimmal és kartársaimmal együtt a nemzetgazdaság számos kérdését tanulmányozzuk. Mindezek közül engem legjobban az autópárá és az automobilközlekedés problémái érdekelnek.

A Szovjetunió autópárá és az autóforgalom jelentősége a közlekedésben a háború előtt hatalmas ütemben fejlődött. A fiatal szovjet autógyártás soha nem látott gyorsasággal lendült fel. 1924-ben alig volt autógyártás. Az 1929–30. években kezdtek meg az első jelentős automobilgyártás építését. 1931-től a fejlődés rendkívüli tempót ért el és hat év alatt a Szovjetunió az utolsó helyek egyikéről az európai automobilgyártásban a harmadik, az egész világon pedig az ötödik helyet foglalta el. Majd 1939-ben a világtérítés második helyére került. Különösen kifejlődött a könnyű, kevés üzemanyagot fogyasztó teherkocsik gyár-

tása. Majd követte ezt sportkocsik szeriagyártása. Egyre több magánember lett autótulajdonos.

Roppant perspektívák nyílnak meg a szovjet autógyártás előtt a háború utáni időszakban. A honvédó háború éveiben a szovjet automobiltermelés a front szükségleteinek megfelelő újítások és bővítések végrehajtásával, új jelentős üzemek berendezésével és üzemek ázszerbeállításával még jobban megerősödött.

Az automobilkonstruktorok a háborús tapasztalatok alapján a szovjet automobil új típusain dolgoznak. 1943-ban az érdekelte Népbiztosságok kezdeményezésére a konstruktorok értekezletet tartottak, amelyen ennek a problémának megoldását tárgyalták. Ez az értekezlet kidolgozta az új automobiltypusok gyártási tervét, amely kb. 3–6 év alatt hajtható végre.

Az új szovjet autótípusával szemben támasztott sokrétű követelmény nemzetgazdaságunk sajátos szociális jellegéből fakad. Átlag tonnasúlyában autóparkunk már most is megelőzi a többi országokét, de a teherbíróképességben még fejlődésre szorul. Ez az a fejlődés a tonnasúly további növekedését is jelenteni fogja. Törvéseink első eredményei már láthatók.

Most kidolgozás alatt van egy új, nagy- és közepeméretű teherkocsitípus. Ezzel egyidőben kisfogyasztású egyéni használatra készülő új típusú kocsik gyártásának előkészületei folynak.

Mint hogy a forgalomban lévő új modellek száma elég magas — kb. 50 —, most folyik az alkatrészek egysétesének munkája.

Ezek a feladatok foglalkoztatják a szovjet autókönstruktorokat — fejezte be nyilatkozatát J. Csudakov.

E. L. Uzsuszkina.

PARK MOZI

Telefon: 275.

Ma 8 és fél 10 órai kezdettel

PARK MOZI

Telefon: 275.

Kalotaszegi madonna

Főszereplők: Sárdy János és Adorján Éva.

A vasárnapi jegyek a mai előadásra érvényesek.

Rendezik a nyugdíjasok kérdését

Mint ismeretes, a kormány nemrég kelt rendeletében rendezte, illetve felemelte a nyugdíjakat s úgy rendelkezett, hogy a jövőben nem a Központi Illetmény Hivatal, hanem a helyi, jelen esetben a makói pénzügy igazgatóság folyósítsa a nyugdíjakat.

Miután azonban a Központi Illetmény Hivatal nyilvánartási lapjai az ostrom alatt nagyobb részt elpusztultak, a makói pénz-

ügyigazgatóság a kartotékok összeállítását céljából felhívta az érdekelte nyugdíjasokat, hogy a szükséges adatokat a személyi-lapok kitöltéséhez szolgáltatssa be. Ezen a munkán most 6 tisztviselő dolgozik s remény van arra, hogy ez még ebben a hónapban elkészül, amikor azután a pénzügyigazgatóság ki fogja utalni a nyugdíjasoknak a felemelt illetményeiket.

Miniszeri engedély kell a gépjárművek üzemben tartásához

Budapest. MTI jelenti: A gépjárművek forgalomban való tartásához kapcsolatosan illetékes helyről a következőket közlik. Minden gépjármű, személy vagy teherkocsi, háromkerékű gépkocsi, motorkerékpár, segédmotoros kerékpár, gépjármű pótkocsi csakis a kereskedelmi és közlekedési miniszter által kiadott magyar orosz nyelvű engedély birtokában tartható forgalomban. A kereskedelem és közlekedési miniszter a gépjárműveket közkegyével ellenőrizteti és azokat, akik engedély nélkül közlekednek, elköszöztatja. A forga-

lomba tartásra jogosító engedélyt a gépjármű összes adatait feltüntető és a magyar kereskedelem és közlekedési miniszterhez intézett beadványban kell kérni.

Budapest. MTI. Illetékes helyen felhívják a közönség figyelmét, hogy a szövetséges ellenőrző bizottsághoz senki ne forduljon semmiféle ügyekkel, mert az ellenőrző bizottság senkit sem fogad.

— Megszűnt a német nyelv tanítása Norvégiában. London. Reuter: A norvég közoktatásiügyi minisztérium elrendelte, hogy az elemi iskolákban a német nyelv tovább nem kötelező tantárgy, hanem helyett az angol nyelvet oktas-hatják. A német nyelvnek a középiskolákban való tanítására vonatkozólag még nem történt intézkedés. (MTI)

PÁRTHIREK

Szakszervezeti és DiSz közlemények

MaDiSz. Csütörtök este 8 órakor az előadássorozat folytatjuk, tárgya: Renaissance szobrászat és festészet.

Értelmissé a MAV és SzCsV vasúti nyugdíjnyománnyon lévő összes alkalmazottait és özvegyeit, valamint a MAV tényleges állományban lévő alkalmazottait, hogy a nyugdíjasok szabadszervezete tisztújító közgyűlést tart június 17-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Munkás Otthonban, melyre kártársi szeretettel mindenkit meghívunk. Vezetőség.

Felkórom azon illetőt, aki Kereső Antaltól Sopron megyéből hírt hozott, legyen szíves Vásárhelyi-u. 20. szám alatt jelentkezni. Fáradtságát megfizetem. 4004

75—1945.

A Magyar Államrendőrség Csanád-vármegyei Főkapitánysága

pályázatot hirdet

fogalmazói, számvevősegi és kezelői állásokra.

Általános pályázati feltételek:

1. Tisztviselői bizonyítvány.
2. 60 napnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány, amely igazolja, hogy a jelölt élet, vagyon és szemérem elleni bűncselekmény miatt nem volt elítélve (ennek hiányában helyhatósági bizonyítvány).

3. A jelölt részletes önéletrajza.
4. Az illetékes Nemzeti Bizottság ajánlása.

Részletes feltételek: Fogalmazói szakon: jogtudományi, államtudományi vagy közgazdaságtudományi végzettség, vagy legalább értességi. Számvevősegi és kezelési szakon: A hatályban lévő érvényes szabályok az irányadóak.

A pályázatok Magyar Államrendőrség Csanád-vármegyei Főkapitánysága Makó, címre küldendők.

Makó, 1945. június 11-én.
4018 A FŐKAPITÁNYSÁG VEZETŐJE.

Dohánypalánta kapható Makón. Kört-u. 11. sz. délután 6 órától. 4042

Eladók: festett magyaros asztal 2 székkel (modern), üveg komposzt készlet, hiányos zsolnai kávé-készlet. Elcserehető házianakvalóért, b romlított vagy élelmiszert: 2 kg kártolt gyapjút és gyapjút olívszínűre. Ért. 2—4-ig. Loos, Lónovics-sugárút 3/b. 4043

Mosatlan cigája gyapjút kapható Iskola-u. 12. szám alatt. 4048

Órajavitásokat felelősséggel vállal Lajtar Kálmán órásmester, Toldi-utca 50. szám alatt. 4052

Segédleányokat és tanulóleányt sürgősen felvesz Solymosi Ádám, Széchenyi-tér 1. 4065

Egy anyakoca 4 malacal és egy negyhónapos südő eladó. Füllemle-u. 2. szám. 4068

Kocsi elcsereölhető kukoricáért. Ágyu-utca 17. 4070

Jánosháza felé úttársat keresek Csorba Ferencné, Munkási-utca 8. szám. 4072

Kérem azt az embert, aki az Almási-utcai iskolától, a Szép utcán át a Fő-törő egy kerékpárgázolmányt talált, szíveskedjék jutalom ellenében leadni Nagy István úri szabóságában, Széchenyi-tér 11. 4076

Nőtlen fiatalember egy szobát lakást keres ágyammal nélkül. Cím: Széchenyi-tér 11. Nagy István szabónál. 4082

MAKÓI NEPUJSAG

a Demokratikus Nemzeti Bizottság lapja.

Szerkesztőbizottság: Dr. Döcsözlőgyi Sámuel, Gyabacs Mihály, Kiss Imre, Lukács Pál, ifj. Stumpf György, Gy. Varga Sándor.

Feladók szerkesztő: Konksek László.

Feladók kiadó: Demokratikus Nemzeti Bizottság. Makói „Szabadság” Nyomdaipari Kft. Makó, Szegedi-utca 1. szám. Feladók nyomdavezető: Halász Ferdinánd.

Ma este 8 órai kezdettel: Külvárosi Őrszoba a Korzó Moziban